

Çocuğun öğrenme ve eğitim süreci ile ilk tanışması, ilk deneyimlerini yaşadığı 1.sınıf onun bütün okul hayatı boyunca “okul ve eğitim” kavramlarını nasıl algılayacağını belirlemektedir. Okul olgunluğu, çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimi açısından belirli bir düzeye gelmesi ve okulda kendisinden beklenenleri başarılı bir şekilde yerine getirmeye hazır olmasıdır. Okul olgunluğuna erişmiş bir çocuk ondan beklentileri rahatlıkla yerine getirebildiği için okula karşı olumlu duygular ve olumlu bir tutum geliştirecektir. Okul olgunluğuna erişmemiş bir çocuk 1.sınıfa başladığında çok zorlanacak, beklentileri yerine getiremeyecek, okula karşı ve kendine yönelik olumsuz duygular oluşmaya başlayacak ve öğrenme motivasyonunu kırılmış olacak. Dengeli, duygusal ve toplumsal etkileşimin güçlü olduğu aile ortamında yetişen çocuk anne ve babasının desteğiyle pek çok yeteneği kazanabilir ve aile ortamında yeterli olgunluğa ulaşabilir.

Bireysel farklılıklar nedeniyle, okul olgunluğuna ulaşma yaşı değişebilir. Gelişim basamakları her alanda tüm çocuklar için aynı olsa da, bazı çocukların bu basamakları tırmanışı, diğerlerinden daha yavaş ya da hızlı olabilir.

COCUKLARIMIZIN OKUL OLGUNLUĞUNA ULAŞMALARINI DESTEKLEMELİK İÇİN:

Ailelere çocuklarını okula hazırlık sürecinde şunlar önerilmektedir;

- Çocuğunuzun yaşına ve gelişimsel düzeyine uygun sorumluluklar vererek özerkliğini ve özgüven gelişimini destekleyin (kıyafetlerini katlama, yatağını toplama, vb.).
- Çocuğunuzla yaşına ve gelişimsel düzeyine uygun olarak kaba ve ince motor gelişimlerini destekleyecek aktiviteler yapın (kâğıt kesme-yapıştırma, çizim yapma, vb.).
- Çocukların arkadaş edinmeyi öğrenmesinin yolu akranlarıyla bir arada olmasından geçtiğinden ilişki kurabileceği sosyal ortamlarda bulunması için imkân yaratın.
- Çocuğunuza bol bol hikâye anlatın ve kitap okuyun. Okuduğunuz şeyle ilgili soru sorun sohbet edin.
- Çocuğunuza sorular sorarak konuşmasına ve kendini ifade etmesine fırsat tanıyın.
- Çocuğunuza renkleri, sayıları, dün-bugün gibi zaman kavramlarını, sağını-solunu, basit toplama işlemlerini öğrenmeyi teşvik edici ve eğlenceli yollarla öğretmeye çalışın (Gündelik yaşam içerisinde bu kavramları kullanarak işe başlamak uygun olabilir).
- Çocuğunuzla sırasını beklemesi gereken oyunlar oynayın.
- Çocuğunuzla paylaşması ve işbirliği yapması gereken oyunlar oynayın.
- Çocuğunuza kurallara uymayı ve bunu neden yapması gerektiğini öğretin.
- Çocuğunuzun yaşamında günlük rutinler yaratın ve bunlara uyun (yemek zamanı, uyku zamanı, vb.).
- Çocuğunuzun iyi özellikleriyle tanımlayarak özgüven gelişimini destekleyin. Yanlış yaptığını düşündüğünüz bir davranış olduğunda onun kişiliği yerine yaptığı davranış üzerine vurgu yapın. (örneğin kardeşini ittiğinde “sen kötü bir çocuksun” yerine “kardeşini itmek doğru bir davranış değil” gibi)
- Çocuğunuza tüm özellikleriyle bir birey olarak kabul göreceğini ve seveceğini hissettirin.

Rehberlik Servisi

Adnan Menderes
Anaokulu

OKUL OLGUNLUĞU

Okul Olgunluğu

Okul olgunluğu, okul öncesi eğitimin temel ilkeleri arasındadır. Okul öncesi eğitim ilkokul olgunluğunun kazanılmasında gerekli ve önemlidir. Her çocuk bu eğitimden yararlanmalıdır. Zira ilkokula başlamak hem ebeveynler hem çocuklar için oldukça önemli bir yaşam basamağıdır. İyi bir okul öncesi eğitim alarak ilkokula başlayan çocuğun hazır olması, gelecekteki hayat ve okul başarısını önemli biçimde etkileyecektir.

Çocuklar okul öncesi eğitimle zihinsel, sosyal, dil, öz bakım ve psikomotor becerilerini geliştirirler.

Okul olgunluğu, bir çocuğun fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimde belirli bir düzeye ulaşması; okula başlamanın getirdiği sorumlulukları alabilir ve okulun beklentilerini karşılayabilir olması anlamına gelmektedir.

Çocuğun hazır olmadan eğitime başlaması, çocuğun okula yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkileyen bir faktördür. Henüz hazır olmadığı halde okula başlayan bir çocuk, okula ve öğrenmeye yönelik olumsuz tutumlar geliştirebilmektedir. Bunun yanı sıra okuldaki sorumluluk ve beklentileri yerine getiremediği için diğerleriyle kıyasladığında kendini yetersiz görebilmekte bu da özgüvenini ve benlik saygısını zedeleyebilmektedir.

Çocuğun Okul Olgunluğuna Ulaşması

Ne Demektir?

Çocuğun okul olgunluğuna ulaşması çocuğun okula, okulun gerektirdiği kurallara ve öğrenmeye hazır olması demektir. Örneğin okula başlayan çocuğun derste anlatılanları öğrenebilmesi için dikkatini derste anlatılanlara verebilmesi ve dikkatini sürdürdürebilmesi, yazı yazmayı öğrenebilmesi için ince motor becerilerinin kalemi tutabilecek kadar gelişmiş olması gerekir. Bunların dışında okulun sosyal ortamına uyum sağlayabilmesi için kendini açıkça ifade edebilmesi, sosyal kurallara uyabilme yetisini kazanmış olması gerekmektedir.

OLGUNLUK GELİŞİM ALANLARI

ZİHİNSEL GELİŞİM

Görsel ve işitsel algılama yeteneği, algıladıklarını hafızada tutabilme, mantıklı düşünebilme, neden sonuç ilişkisini kurabilme ve yeterli kavram bilgisine sahip olmasıdır. Düşünce ve konuşma birbiriyle bağlantılıdır. Bunun için yönergeleri anlayabilmeli ve düşüncelerini ifade edebilmelidir. Okumayı yazmayı ve matematiği öğrenmesi istenen çocuğun, duyu organlarının yeterli şekilde gelişmiş olması gerekir. Buna ilaveten detayları da kavrayabilmelidir. Hem görsel hem işitsel ayırt edebilme yeteneği göstermelidir.

MOTOR GELİŞİM

Bedenini rahat kullanabiliyor ve bedensel koordinasyonunu sağlayabiliyor olması gerekmektedir. Vücut hareketlerine hakim olması ve gösterilen hareketleri yapabiliyor olması beklenmektedir. Çocuk kalemi doğru tutup yazabilecek ince kas gelişimine sahip olmalıdır.

DİL GELİŞİMİ

Okuma yazmaya hazırlık için en önemli beceridir. Çocuklar okuma yazmaya başlamadan önce konuşma ve dinlemeyi öğrenmektedirler. Olayları kronolojik sırayla anlatabiliyor olması, yeterli kelime hazinesine sahip olması, sesleri çıkarıyor olması, zıt kavramları biliyor olması, bir konuşmayı aktarabiliyor olması gerekmektedir. Çocuğun ona anlatılanları dinliyor olması ve yönergeleri anlıyor olması gerekmektedir. Akıcı bir konuşmaya sahip olması beklenmektedir.

SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

6 yaşında okula başlayacak çocuğun öncelikle yeterli özgüvene sahip olması gereklidir. Bunun için anne baba ile güvenli ilişki kurmuş olması ve güvenli bir ayrılığı başarabiliyor olması gerekmektedir. Sorumluluk alabilmesi, yaşlarıyla rahat sosyal ilişkiler kurabilmesi ve bu ilişkiyi sağlıklı bir şekilde sürdürebilmelidir. Çocuk kendi başına hareket edebilme, kendini ifade edebilme ve sosyal problemleri çözebilme becerilerine sahip olmalıdır.

DİKKAT VE EL-GÖZ KOORDİNASYONU

Dikkat, bir şeyi anlamamanın veya bir şeyi başarmak için organizmanın uyanık ve hazır duruma geçmesidir. Grupla yapılan etkinliklerde sakin bir şekilde oturma, dinleme ve yönergeleri uygulayabilme bu yeteneğin geliştiğine ait başlıca belirtidir.

Resimli kitapları ilgiyle inceleyebiliyor olması, makası rahatlıkla kullanabiliyor olması, ona verilen bir resmi çizgileri taşımadan boyayabiliyor olması, sınırlı alanlarda çizebiliyor olması, 20-25 dakika tek başına bir etkinlikte veya oyunda yoğunlaşabilmesi beklenmektedir.